

Sidas sammanfattande bedömning av utvecklingen i förhållande till strategimålen och genomförandet av insatsportföljen

	2015		2016		2017	
	Mål ¹	Portfölj ²	Mål	Portfolio	Mål	Portfolio
Förstärkt demokrati och jämställdhet och ökad respekt för mänskliga rättigheter						
Starkare demokratiska institutioner och lagstyre						
Kvinnor i demokratiskt valda, beslutsfattande forum						
Starkare civilsamhälle						
Bättre transparens i handeln med konfliktmineraler						
Bättre möjligheter och verktyg för fattiga att förbättra sina levnadsförhållanden						
Produktiv sysselsättning för kvinnor och unga						
Bättre grundsjukvård						
Bättre tillgång på kvalitativ barn- och mödravård						
Tillgänglig sexuell och reproduktiv vård och rättigheter						
Förhindrande av sexuellt och könsrelaterat våld och lindring av dettas konsekvenser						
Människans trygghet och frihet från våld						
Bättre konfliktlösning och fredsskapande åtgärder						
Starkare kapacitet: interna och externa flyktingar, barnsoldater och återkommande kriser						

¹ Bedömning av **utvecklingen mot strategimålen**: Grönt: Önskad riktning; Gult: Delvis önskad riktning; Rött: Önskad riktning.

² Bedömning av **genomförandet av insatsportföljen**: Grönt: Planenligt; Gult: Delvis planenligt; Rött: Ej planenligt.

Sammanfattning av fördjupad strategirapport för DR Kongo 2015-2017

Sedan 2015 har den politiska situationen försämrats med bl.a. uppskjutna val, fler övergrepp på mänskliga rättigheter, ökad instabilitet i ett flertal provinser. Det finns även fler beväpnade milisgrupper, den humanitära situationen har kraftigt försämrats och den ekonomiska utvecklingen har gått bakåt. På strategisk nivå pekar utvecklingen därmed åt fel håll för flertal områden. På portföljnivå har resultaten uppfyllts bättre och det svenska stödet har bidragit till förbättringar, t.ex. starkare civilt samhälle och minskad mödradödlighet. Inga ändringar av pågående strategi föreslås, då Sida bedömer att flexibiliteten är tillräcklig för att kunna anpassas till ändrade förutsättningar. Dialogfrågorna föreslås fortsättningsvis även vara jämställdhet, konfliktlösning, miljö och klimat samt knutpunkten mellan långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt stöd.

Strategisk kontextöversikt

Sammanlagd budget för strategin: 1250 miljoner kronor

Utbetalade belopp under strategiperioden:

2015: 227 miljoner kronor

2016: 223 miljoner kronor

2017: 246 miljoner kronor

Antal insatser 2017:

28; 19 ordinära, 8 begränsade/förenklade och 1 garanti

1.1 Förändrad kontext

Den övergripande politiska, ekonomiska och humanitära situationen i DR Kongo har försämrats sedan strategiperiodens början. Väpnade konflikter har trappats upp i de östra provinserna Norra och Södra Kivu, Ituri, Maniema och Haut-Uele, våldsamheter har utbrutit i Kasai-regionen, och etnisk konflikt har även spritt sig till provinsen Tanganyika. Landet har varit bland de tio lägst rankade på Global Peace Index under hela strategiperioden, och låg 2017 på plats 153 av 163 länder.³ Human Development Index 2016 placerade landet på plats 176 av 188 länder.⁴ Freedom House placerar DR Kongo på den aggregerade nivån 17/100 för 2017, vilket är en försämring jämfört med 2016, då landet hamnade på 25/100. Detta betyder att medborgerliga och politiska friheter begränsats ytterligare sedan strategiperiodens början. Politiska demonstrationer förekommer ofta, mestadels utan framgång, och möts med våld av statens säkerhetsstyrkor. Människorättsgrupper har dokumenterat en stor mängd dödsfall och försvinnanden sedan 2015.⁵

Den humanitära krisen har trappats upp sedan 2015, och det svenska ekonomiska stödet 2017 var det högsta sedan 2011.⁶ Krisen koncentrerades 2015 till de östra provinserna, där det då uppskattades finnas 1,5 miljoner internflyktingar.⁷ Situationen försämrades drastiskt under 2017, då DR Kongo blev det afrikanska landet med störst antal internflyktingar (4,5 miljoner, inklusive 2,7 miljoner barn).⁸ Den

³ Global Peace Index (2017), Institute for Economics and Peace: <https://www.economicsandpeace.org>

⁴ UNDP (2016), HDRReport 2016, http://hdr.undp.org/sites/default/files/HDR2016_EN_Overview_Web.pdf

⁵ <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2018/congo-democratic-republic-kinshasa>

⁶ Finansieringen från SE HUM var 311 miljoner kronor 2017 jämfört med 317 miljoner kronor 2011

⁷ OCHA (december 2015), <https://reliefweb.int/report/democratic-republic-congo/r-publique-d-mocratique-du-congo-personnes-d-plac-es-internes-et-3>

⁸ OCHA (2018), DR Kongo, internflyktingar (31 december 2017), adress: <https://reliefweb.int/report/democratic-republic-congo/democratic-republic-congo-internally-displaced-persons-and-4>

humanitära krisen i DR Kongo beror huvudsakligen på de väpnade konflikterna, men har även ett nära samband med landets katastrofala ekonomiska och socioekonomiska utveckling, liksom den politiska krisen, vilken fortsätter att förvärras. Det fortgående väpnade våldet drivs av etniska motsättningar och marktvister, dålig styrning, bristande utveckling och konkurrens om mineraltillgångar. Uppskattningsvis 7,7 miljoner människor hade 2017 en extremt otrygg livsmedelsförsörjning, vilket är en ökning på nästan 30% jämfört med 2016.⁹

Liksom det konstateras i strategirapporterna för 2015 och 2016 existerar inte förutsättningarna för en snabb fattigdomsreducering. DR Kongo förblir ett av världens fattigaste länder och ojämlikheterna i landet har inte åtgärdats. Landet ligger i allmänhet mycket lågt på indikatorerna för de hållbara utvecklingsmålen. Mycket höga korruptionsnivåer är en faktor som begränsar utvecklingen, liksom den allmänna kleptokratin bland landets ledare.

BNP har ökat sedan 2015 (2,4% under 2016), vilket dock representerar en minskning av BNP per capita i och med befolkningstillväxten på 3,3%. Den makroekonomiska utvecklingen har varit positiv generellt, men det finns fortfarande grundläggande problem med kvaliteten på de tjänster som kommer befolkningen till del. I slutet på 2017 hade det gått ett år sedan president Joseph Kabila nådde slutet på sin andra mandatperiod. Det allmänna val som var planerat för 2016 har skjutits upp till december 2018, men många frågetecken kvarstår.

1.2 Perspektiven

Medvetna ansträngningar görs för att tillämpa de fem perspektiven i samtliga insatser som utförs inom strategin. Eftersom den pågående krisen huvudsakligen orsakas av människor, antingen direkt eller indirekt i samband med konflikt och underutveckling, måste *konfliktperspektivet* ligga till grund för samtliga verksamheter. Ökat fokus läggs på att bedöma hur insatserna tar hänsyn till att arbetet pågår i en konfliktsituation (konfliktmedvetenhet), men också till frågor som har att göra med att arbeta på själva konflikten (konflikttransformation), där detta är aktuellt. En viktig aspekt inom detta är behovet av en fördjupad förståelse för de lokala konflikternas dynamik, och hur denna tar sig uttryck i maktspel och identitetspolitik, tillgången på mark, och kampen om naturresurser.

Sida är även fortsatt en ledare inom *jämställdhet* och genusperspektivet är integrerat i samtliga insatser. Jämställdhet är en huvudfråga i dialogen med genomförande partner, och en jämställdhetsanalys efterfrågas ofta. Detta sker för att organisationer ska ha kunskap och verktyg för mer än att bara ta med kvinnor i sin projektverksamhet, utan dessutom ha kapacitet att i sitt arbete transformera normer som rör kön och främja jämställdhet mellan könen. Sida har ända sedan strategiperiodens början lagt särskilt fokus på främjandet av en positiv manlighet.

Fattigdomens orsaker och konsekvenser måste hanteras i en kontext där staten mer eller mindre ignorerar sitt skyddsansvar gentemot en stor del av befolkningen. Prioriterade insatser inriktar sig direkt på att förbättra levnadsförhållandena för människor i fattigdom, även om det kan vara svårt att avgöra vilka grupper som bör ges stöd i ett land där nära 80% av befolkningen lever på mindre än 1,9 dollar per dag¹⁰. Sida är en viktig biståndsgivare för motståndskraft och uppmuntrar till att stärka kopplingen mellan humanitära insatser och utvecklingsarbete. Område 2 har ett särskilt fokus på

⁹ IPC (2017), DR Kongo: Sammanfattning av den aktuella akuta livsmedelsosäkerheten juni 2017 - december 2017, adress: http://www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_DRC_AcuteFI_Situation_2017JunDec.pdf

skapandet av ekonomiska möjligheter för befolkningen, med särskilt fokus på kvinnor och unga. Detta gör att Sida kan stärka *fattigdomsperspektivet*, till exempel genom att utveckla värdekedjor.

Rättighetsperspektivet är centralt för hela strategin. I det komplexa politiska sammanhang som råder har arbetssättet under strategiperiodens första tre år fokuserat mer på att rättighetsinnehavare uttryckligen ska kunna hävda sina rättigheter, vilket i sin tur antas spilla över på ansvariga parter som då uppmuntras att uppfylla sina skyldigheter. Till exempel hjälper Sida civilsamhället att bli en starkare och enhetligare röst för förändring, med större kapacitet att sätta press på staten att avskaffa diskriminerande arbetssätt och orättvis maktindelning. Stödet till statliga aktörer är begränsat; insatserna på resultatområde 4 tenderar dock att delvis fokusera på återupprättandet av statens auktoritet och statens roll inom konfliktlösning och social trygghet.

Integrerandet av ett *miljö- och klimatförändringsperspektiv* stärktes under andra och tredje året av strategins genomförande. Enklare bedömningar av miljöeffekter ingår i bedömningen av nya insatser. Mekanismer för enhetlig uppföljning behöver dock stärkas.

1.3 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Biståndsgivarsammanhang

Utvecklingsbistånd utgör totalt cirka 30% av statsbudgeten	Sveriges andel av det totala utvecklingsbiståndet är 2%. Statligt utvecklingsbistånd per capita i DR Kongo är avsevärt lägre än genomsnittet för afrikanska länder söder om Sahara.
Gemensam strategi för biståndsgivare: finns ej. UNDAF har förlängts med en 2-årig övergångsperiod 2018-2019.	Gemensam EU-strategi: finns ej Status för EU:s gemensamma program: ingen gemensam programplanering, dock finns gemensam analys, samordning och ibland gemensam finansiering.
De fem största biståndsgivarna är: USA, IDA, Storbritannien, EU, den globala vaccinationsalliansen GAVI och Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB).	Sverige är den 12:e största biståndsgivaren och den 4:e eller 5:e största bilaterala biståndsgivaren. Bland EU:s medlemsländer är Sverige den 4:e eller 5:e största biståndsgivaren (efter Storbritannien, Belgien,

Ovanstående har sammanställts med hjälp av data från Devinit.org. En minskning av det statliga utvecklingsbiståndet (ODA) kan noteras mellan 2015 och 2016 (från 2,6 till 2,1 miljarder US-dollar). Humanitärt bistånd uppgick 2017 till cirka 532 miljoner US-dollar. De två största biståndsgivarna USA och IDA står tillsammans för 40% av totalt ODA. Sida är den 4te största humanitära biståndsgivaren i DR Kongo. USAID, ECHO, DfiD, Tyskland, Sida, Japan, Kanada och Belgien står tillsammans för 90% av allt humanitärt bistånd. De sektorer som får mest bilateralt ODA är sjukvård och befolkning (23%), humanitärt stöd (25%) och social infrastruktur och sociala tjänster (19%). ODA för utbildning utgör 9% av totalt bistånd.¹¹

DR Kongos statsbudget var 2017 cirka 7,6 miljarder USD, varav cirka 5 miljarder USD verkställdes, vilket ligger på ungefär samma nivå som Stockholm stads budget för 2017. Netto-ODA per capita till DR Kongo uppgick 2016 till 27 USD, vilket kan jämföras med genomsnittet 43 USD för hela Afrika söder om Sahara¹². Endast en minimal del av DR Kongos statsbudget investeras i den sociala sektorn, och går primärt till löner, även om detta också sker oregelbundet. Kyrkorna spelar en stark och

¹¹ OECD (2018), Bilateralt ODA per sektor för Demokratiska republiken Kongo, genomsnitt för 2015-2016, https://public.tableau.com/views/OECDACAidataglacebyrecipient_new/

traditionell roll i att stärka tillgången på sociala tjänster, och utan dessa skulle tjänsterna minska avsevärt.

Formulerandet av en nationell plan för hållbar utveckling har pågått under flera år, men 2018 har ännu ingen sådan plan antagits. Utkast till en sådan nationell plan har inte varit realistiska, prioriterade eller budgeterade. Avsaknaden av en nationell plan gör det svårare för biståndsgivare att prioritera sitt fokus, liksom att ta fram en ny UNDAF. De hållbara utvecklingsmålen kan dock användas för vägledning inom detta, och har antagits av DR Kongo. Myndigheters ansvarstagande och ledarskap för utvecklingssamarbete och humanitärt stöd uteblir ofta, eller fokuseras på att generera inkomst för olika departement. Inom vissa sektorer är samordningen bättre, i synnerhet inom sjukvården.

Flera biståndsgivare har sedan 2016 vidtagit åtgärder för att begränsa sitt direkta samarbete med nationella myndigheter. De flesta biståndsgivare betonar att stödets fokus ska ligga på att hjälpa befolkningen på ett mer direkt sätt. Flera biståndsgivare fokuserar huvuddelen av sitt stöd på östra DR Kongo eller på ett fåtal provinser. Detta geografiska fokus kan ofta förklaras med ett krav på att kunna visa utfall och resultat, vilket inte är möjligt om verksamheterna sprids ut för mycket. Samordningen bland biståndsgivare behöver i allmänhet stärkas, även om stark samordning och harmonisering redan existerar på vissa områden, till exempel för stöd vid demokratiska val.

Biståndsgivarna samordnas i grupper efter lokal utvecklingspartner och efter olika sektorer/teman. EU:s uppdragschefer arbetar med de viktigaste politiska frågorna och fokuserar på demokrati och mänskliga rättigheter, men även i ökande utsträckning på långsiktig utveckling och humanitära frågor. Sverige har varit eller är fortfarande en ledare i vissa grupper, till exempel jämställdhet och stabilisering, och ingår även i den verkställande kommittén för gruppen av utvecklingspartner. Sveriges ledarskap inom jämställdhet har uppskattats mycket. Sidas fokus på komplexet mellan humanitära insatser och utvecklingsarbete har givit oss en ledarskapsroll inom dessa frågor, även om det inte existerar en särskild grupp för dessa frågor. Samverkan mellan biståndsgivare för humanitära insatser och utvecklingsarbete är av stor vikt, men lider av brist på ledarskap från myndighetshåll.

1.4 Synergier med andra svenska strategier

Sidas plan för integrering av motståndskraft är ett viktigt verktyg för att stärka banden till Sveriges globala humanitära strategi. Samspelet mellan humanitära insatser, stabilisering och återuppbyggnadsarbete är ett annat av Sidas centrala budskap i dialogen med övriga utvecklingsaktörer. Särskilt tydliga synergier märks inom sjukvård, sysselsättning/livsmedelsförsörjning, skydd och fredsskapande/konfliktförebyggande. Sverige stödjer DR Kongos Humanitarian Pooled Fund, både med humanitärt stöd och utvecklingsbistånd, bland annat genom projektstöd orienterat mot långsiktig motståndskraft (standardanslag) med en insatslängd på 18-24 månader.

Man söker även synergier med den globala strategin för ekonomiskt hållbar utveckling (2014-2017).¹³ Utvecklingsstrategins stöd till garantiinstrumentet är ett exempel på synergier, som gör att banker kan bredda sina produktportföljer genom kredit till sektorer och grupper av högriskindivider, så att dessa kan tjäna en inkomst som täcker deras behov. På resultatområdet förbättrad hälsa söks synergier med

¹³ UF2014/32092/UD/USTYR, Resultatstrategi för globala insatser för ekonomiskt hållbar utveckling 2014-2017

strategin för SRHR i Afrika söder om Sahara.¹⁴ Ett exempel är den insats som planeras för ökad kunskap och tillgång på SRHR, med fokus på unga,¹⁵ och det pågående stödet till Promundo¹⁶.

Sidas mål är att genom stöd till olika organisationer i civilsamhället, i synergi med strategin för stöd till svenska civilsamhällesorganisationer¹⁷, stärka kapaciteten hos civilsamhällets aktörer och hjälpa till att skapa ett bättre klimat för civilsamhällets organisationer. Ett exempel på detta är stödet till Carter Center¹⁸. Sida tar även en aktiv roll i gruppen för samordning av biståndsgivare till civilsamhället.

Strategin för utvecklingssamarbete uppvisar ett flertal synergier med strategin för hållbar fred (2017-2022)¹⁹. Stödet till Stabilisation Coherence Fund, vilken samordnar genomförandet av International Security and Stabilisation Support Strategy (ISSSS) är ett bra exempel, med dess fokus på samtalsinitiativ och vikten av att bygga vidare på fredsresultat både nationellt och lokalt. Ett antal projekt som finansieras under strategin för hållbar fred styrs från Stockholm, även om de implementeras i DR Kongo. Det är viktigt att harmoniseringen går bortom ren informationsdelning. Kopplingar existerar även till landsstrategin för i synnerhet Rwanda. Några program finns integrerade i både Rwanda och DR Kongo, till exempel International Alert och Interpeace. För att stärka regionala synergier ytterligare bildades en grupp för mänsklig trygghet i Great Lakes-regionen 2015. Gruppen består av medlemmar från departementet, FBA, Sida Stockholm, liksom ambassaderna i Kampala, Kigali, Kinshasa och Addis Ababa. Man arbetar på att stärka kopplingarna mellan den regionala strategin för Afrika söder om Sahara och strategierna för utvecklingssamarbete i de enskilda länderna.

Folke Bernadotteakademin ansvarar för samarbetet inom ramverket för främjande av säkerhet och fred. Sida för en nära dialog med FBA för att säkerställa synergier med resten av utvecklingssamarbetet och den politiska dialogen, särskilt vad gäller UNSCR 1325 och DDR.

1.5 Anslag mellan stödområden

Stödområden	Utfall 2015 (TKr)	Utfall 2016 (TKr)	Utfall 2017 (TKr)
1. Demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter	25 320	26 661	47 061
2. Förbättrade levnadsförhållanden	22 675	40 671	55 675
3. Bättre grundsjukvård	98 625	87 100	87 196
4. Mänsklig trygghet och frihet från våld	80 812	68 599	56 547
Totalsumma	227 623	223 031	246 479

Resultatområde 3 förblir den ekonomiskt största sektorn inom strategin, vilket speglar det enorma behovet av investeringar i sektorn. Resultatområde 4 är den näst största sektorn, trots en minskning av

¹⁴ UD2015/203/AF

¹⁵ Insats-ID 51040085 DKT International – har ej beslutats

¹⁶ Insats 51250024

¹⁷ UD2016/10135/IU, Strategi för stöd genom svenska organisationer i det civila samhället 2016-2022

¹⁸ Insats 51250015

¹⁹ Strategi Hållbar Fred (2017-2022)

utbetalade belopp 2017 jämfört med 2016. Detta beror främst på förseningar av det UNICEF-finansierade projektet PEAR+ under 2017, vilket lett till att utbetalningarna skjutits upp. På resultatområde 1 märks en minskning av anslag 2016, vilket främst beror på pausade förberedelser för fas 2 i ett stödprogram för justitiesektorn. Även anslagen för resultatområde 2 ökade 2017 i och med den tredje stödfasen för ett projekt om finansiell inkludering.

2 Resultatrapport

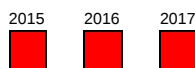
Ett flertal trender förblir negativa i DR Kongo, till exempel demokratiskt utrymme, uteblivna demokratiska val, ökad instabilitet i ett flertal provinser, ökad osäkerhet och ekonomisk nedgång, vilket påverkar utvecklingen mot strategiresultaten. Resultat har trots det nåtts på projektnivå och programnivå, och imponerar ibland med hänsyn till den svåra kontexten. Dessa resultat ligger på lokal/individuell nivå och kan inte enkelt aggregeras för att demonstrera förändringar på generell nivå. Statens rovgiriga och kleptokratiska tendenser fortsätter att dominera och hämmar utvecklingen mer än någonsin.

Ett antal projekt ger resultat på flera resultatområden, vilket är något som Sida proaktivt valt som arbetsmetod²⁰. I rapporteringen upprepas dock inte stöd som rör flera sektorer under de olika resultatområdena, utan beskrivs som en del av det område som den viktigaste insatsen gäller.

2.1 Stödområde 1: Förstärkt demokrati och jämställdhet och ökad respekt för mänskliga rättigheter

2.1.1 Mål 1.1: Starkare demokratiska institutioner och lagstyre

Utvecklingen mot strategimålet

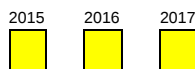
Utvecklingen mot strategimålet uppvisar en fortsatt negativ trend. Två val har hållits i DR Kongo 2006 och 2011, med varierande grad av allmänt och internationellt erkännande, men problemen med att säkerställa demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling förblir allvarliga och förvärras. Allmänhetens förtroende undermineras av svaga och ogenomskinliga styrningsstrukturer och den nästan totala frånvaron av politisk agenda och vision för landets återuppbyggnad som kan observeras. Godtyckliga arresteringar, politiskt motiverade fängslanden och landsförvisningar, bland annat av viktiga oppositionspartier och aktörer i civilsamhället, förblir även fortsatt viktiga problem. Representanter för ungdomen och kyrkan görs i ökande grad till måltavlor för politiskt förtryck, medan den politiska oppositionens relevans hämmas av fragmentering och personkult.

Politiska utnämningar, skrämsel och hot mot advokater och domare har försvagat rättsväsendets ställning i hela landet. Befolkningens fattighetsnivå bidrar till att stärka det informella (traditionella) rättsväsendet. Det informella rättsväsendet är dock till sin natur begränsat till en viss typ av ärenden. Försök att stärka tillgängligheten har lett till ett ökat fokus på rörliga domstolar, vilka dock hämmas av bristen på infrastruktur, särskilt vägar, och reseavstånden till olika domstolar.

²⁰ En tabell för att illustrera denna flervägs metod utvecklades som en del av operationaliseringen och uppdaterades under 2018.

Kampen mot straffrihet har nått vissa positiva resultat under 2017, i synnerhet tack vare domarna mot 11 brottslingar skyldiga till sexuellt våld mot barn i Södra Kivu, varav en politiker i provinsen. Antalet brottsfall förblir dock stort och en lång väg återstår i kampen mot straffrihet.

Portföljnivå

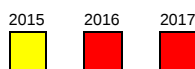
Initiativ existerar för att stärka statens legitimitet och bygga en statsförvaltning som tjänar folket. Utvecklingen på portföljnivå förblir oförändrad. Liksom noterats i tidigare strategirapporter har Sida stött DR Kongos nationella program för reform av rättsväsendet (PARJ) och programmet Uhaki Safi tillsammans med EU:s delegation. Dessa program avslutades under 2016 respektive 2017. PARJ inriktade sig på behovet av fler domare på landsbygden, där det formella rättsväsendet mestadels saknades. Programmet sökte även åtgärda frånvaron av infrastruktur för rättsväsendet, till exempel domstolsbyggnader, och behovet av att rusta upp fängelser och rättsväsendets byggnader. Programmet Uhaki Safi, som genomfördes i östra Kongo, införde rörliga domstolar i avlägsna trakter i Södra och Norra Kivu. Trots att framsteg skett på viktiga områden drogs stödet för en andra fas tillbaka 2016, med anledning av svagt ansvarstagande och brist på myndighetsengagemang, försummande av mänskliga rättigheter och missbruk av rättsväsendet för politisk vinning.

Strategin och dess operationaliseringsplan nämner möjligheten att ge stöd åt demokratiska val i DR Kongo. Sida har hittills fokuserat på den bredare valcykeln och utvärderat möjligheten att stödja det UNDP-samordnade valprogrammet PACEC. Genom UNDP och UNV-mekanismen finansierar Sverige sedan 2017 tekniska experter till hjälp åt fem provinsiella huvudkontor för den nationella valkommissionen (CENI), med syftet att observera och främja väljarregistreringen. Bland annat har frivilliga inom UNV hjälpt CENI att arrangera en särskild dag för registrering av kvinnliga väljare, vilket tros ha ökat väljarregistreringen bland kvinnor.

Sveriges stöd till FN:s Joint Human Rights Office (UNJHRO) har sedan 2016 utbildat både säkerhetstjänst, lokalkommissioner och representanter för civilsamhället inom människorättsprinciper, liksom distribuerat relevant material om respekt för politiska friheter under hela valcykeln. Civilsamhälle, medieföreträdare och myndigheter, däribland den nationella valkommissionen (CENI), har tagit fram gemensamma rekommendationer för att säkerställa ett rättvist och jämlikt deltagande för samtliga delar av det kongolesiska samhället. Projektet har dessutom hjälpt UNJHRO att observera och publicera information om människorättskränkningar och begränsningar av demokratiskt utrymme under valcykeln, liksom att upprätthålla skydds nätverk för människorättsförfämpare och, där det är nödvändigt, vidta individuella skyddsåtgärder. Det hårdnande klimatet för politiska friheter och osäkerheten om huruvida valet 2018 blir av gör det svårt att i nuläget bekräfta några konkreta resultat av insatsen. Kapaciteten för att effektivt och självständigt övervaka och rapportera framsteg för mänskliga rättigheter är dock en nyckel för att få landet på rätt spår, i synnerhet i samband med ett valförfarande.

2.1.2 Mål 1.2: Ökat deltagande från kvinnor i demokratiskt valda, beslutsfattande forum, främst på lokal nivå

Utvecklingen mot strategimålet

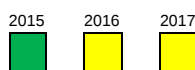
Utvecklingen mot strategimålet har inte gått framåt då valet uteblivit, och de mekanismer som skulle ha kunnat främja kvinnors deltagande har inte prioriterats. Grundlagens artikel 14 ger uttryckligen kvinnor rätten att slippa diskriminering i den offentliga och politiska sfären, inklusive rätten att rösta,

rätten att ställa upp i val till samtliga demokratiskt valda organ, rätten att delta i utformningen av statlig policy och dess genomförande, samt rätten att inneha officiella ämbeten och utöva samtliga offentliga funktioner på samtliga myndighetsnivåer. Kvinnors politiska deltagande är dock mycket lågt i DR Kongo. Andelen kvinnliga ministrar i de fem regeringarna sedan 2006 har legat mellan 10 och 15 procent. Endast två av 26 provinsguvernörer och fyra viceguvernörer är kvinnor.

Ett tillägg till lagen om allmänna val, enligt vilket partierna skulle ha minst 30 procent kvinnor på sina personvalslistor, avvisades som grundlagsstridigt av högsta domstolen 2013. En ny lag om allmänna val godkändes 2015, och en lag om jämn könsfördelning infördes samma år. Dessa lagar har dock inte lett till det större politiska deltagande från kvinnor som var tanken. Lagen om allmänna val som antogs i december 2017 innehöll inga förbättringar på området. Kvinnors låga inkomst gör dessutom att de flesta har svårt att få ihop de 1000 US-dollar som krävs för att ställa upp i val.

En ny familjelag antogs till slut 2016 och innebar ytterligare möjligheter för jämställdhet. Viktiga förändringar var bland annat avskaffandet av makens godkännande för gifta kvinnor, och gifta makars skyldighet till samtycke i samtliga juridiska handlingar de ingår enskilt. Den nya lagen fastställer även principen om makarnas gemensamma deltagande och förvaltning av hushållet, i synnerhet med avseende på egendom och utgifter.

Portföljnivå

På portföljnivå bedöms resultaten vara oförändrade, även om några ytterligare insatser har lagts till sedan strategiperiodens början. Insatserna har fokuserat mer på medborgarutbildning, och begränsat stöd har givits till kvinnors kapacitet att ställa upp i val och inneha ämbeten. Då valet har skjutits upp ett flertal gånger har det inte varit lämpligt att ge ytterligare stöd av det slaget.

Sida beställde 2017 en studie av kvinnors politiska representation och inflytande för att kunna identifiera strategiska ingångspunkter för ett framtida stöd på området.²¹ Studien har sedermera använts i diskussion med aktuella och potentiella partner för att inlemma vissa av dess rekommendationer. Vad som krävs är en balans mellan fokus på de kvinnor som drar nytta av det ökade deltagandet, och arbete på systemet som helhet för att underlätta och möjliggöra kvinnors representation och inflytande. Fokus krävs även på valförfarandet i sig, liksom mer långsiktigt stöd. I den nuvarande portföljen finns endast ett begränsat fokus på hur kvinnor påverkas av arbetsmetoder, regelverk och lagstiftning kring val, vilket är faktorer som ofta skapar avsevärda hinder för kvinnors deltagande.

Sida stödde mellan 2013 och 2016 Carter Center för att främja och uppmuntra till allmänhetens deltagande inom mänskliga rättigheter, demokratisk val och gruvnäringen. Särskilt fokus låg på kampen mot diskriminering genom att uppmuntra civilsamhället att representera och kanalisera rösterna från marginaliserade kvinnor, pojkar och flickor, gentemot myndigheterna. Lärdomen från 2013-2016 var att det krävs mer för att verkligen uppmuntra till och stärka kvinnors ledarskap, liksom en ökad medvetenhet om kvinnors rättigheter och roller i byggandet av staten.

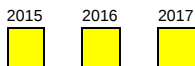
Mediasektorn har identifierats som en huvudkanal för kommunikation och kan därmed också hjälpa till att stärka kvinnors roll i samhället och beslutsfattandet. 2017 beslutades om stöd till Foundation

²¹ Insats-ID 11468.

Hirondelle, som ger stöd till 80 olika lokalradiostationer i nio provinser. Nyckelteman i diskussionerna är kvinnors ledarskapsroller och demokratiska val. Projektet påverkar även kulturella föreställningar om kvinnors ledarskap, fattigdomsbekämpning och kvinnors rättigheter, inklusive kampanjen “min kropp, min rätt”.

2.1.3 Mål 1.3: Bättre kapacitet hos civilsamhället att främja transparens, ansvarsskyldighet och större respekt för mänskliga rättigheter

Utvecklingen mot strategimålet

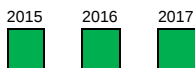

Utvecklingen mot strategimålet förblir oförändrad för 2017. De kritiska problem som tidigare identifierats i det kongolesiska civilsamhället kvarstår, trots en del positiva tecken såsom tryck på genomförandet av val och påverkansarbete i fall som rör brott mot mänskliga rättigheter. Synergier och samordning mellan olika plattformar för civilsamhällets organisationer förblir ett problem. DFID:s utvärdering av civilsamhällets organisationer från 2016 visar att de flesta organisationer arbetar på flera olika områden och därmed saknar den specialisering och vision som krävs för att bli en effektiv aktör för förändring. Många ledare har använt civilsamhället som språngbräda för inträde i den politiska makten, men lämnar civilsamhällets agenda och värderingar bakom sig så fort de når en offentlig position. Andra av civilsamhällets ledare används av den politiska makten för att destabilisera landet. Det bör även anmärkas att undertryckandet och utnyttjandet av vissa aktörer i civilsamhället från härskarmaktens sida minskar dessa aktörers trovärdighet bland gräsrotterna.²²

Trots övergripande svagheter finns det exempel på fungerande strategiska partnerskap mellan enskilda NGO:er och myndigheter som syftar till att föra samman makten med lokalsamhället och engagera ledarna i att lösa lokalsamhällets problem. Det kongolesiska civilsamhället har överlag mognat under de senaste årtiondena, men uppvisar fortfarande svagheter som hämmar och reducerar effekten av dess verksamheter.

2017 gjordes en översyn av den lag från 2001 som reglerar NGO:er i DR Kongo, något som av många sågs som hämnd på civilsamhällets organisationer för deras aktiva inblandning i påtryckningen för presidentval i slutet av 2017. Den nya lagen tar beslutsmakten om NGO:ers arbete från justitiedepartementet och gör att vilket departement som helst kan förhindra eller hejda verksamheter från en NGO om de finner det lämpligt. Enligt samma lag måste NGO:er rapportera allt ekonomiskt stöd på över 5000 USD, och deras undantag från skatt har dragits in. Den nya lagen debatteras vidare i parlamentet under 2018.

Portföljnivå

I enlighet med strategin och dess åtföljande operationaliseringsplan prioriterar Sida att stödja det kongolesiska civilsamhället genom internationella NGO:er och FN-organ. Många insatser innehåller stöd till civilsamhällets aktörer, vilket möjliggör en ganska bred geografisk täckning. Utvecklingen på portföljnivå går fortsatt enligt plan, tack vare nya projekt som beslutats under 2017 och nytt planerat stöd till civilsamhällets organisationer för 2018.

För att främja demokratisk styrning och respekt för mänskliga rättigheter i DR Kongo, och baserat på lärdomar från insatsen 2013-2016, fortsätter Sida att stödja Carter Center (TCC) i att bygga ut

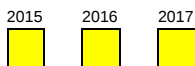
²² DFID (2016), “Civil society and barriers to collective action”, (EACP).

kapaciteten för provinsernas civilsamhällsorganisationer inom valobservation, transparens och ansvarsskyldighet i gruvindustrin, liksom överinsyn inom mänskliga rättigheter och ungdomars politiska deltagande. Genom stödet till TCC har Sverige påverkat regeringen i DR Kongo till att se över gruvlagar och rapporteringen till EITI (utvinningsindustrins transparensinitiativ). TCC:s partner fortsätter att övervaka pågående människorättsbrott och ge skydd åt människorättsförkämpar.

Som redan nämnts ovan ger Sverige även stöd till FN:s Joint Human Rights Office, som har ett särskilt fokus på civilsamhället och dess roll i den politiska processen, samt människorättsförkämpar.

2.1.4 Mål 1.4: Bättre transparens i handeln med konfliktmineraler

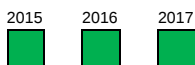
Utvecklingen mot strategimålet

Positiva tecken syntes under 2017 i och med införandet av den nya gruvlagen, som till slut godkändes av regeringen i mars 2018 efter flera års diskussioner. Lagen möjliggör ökad transparens inom sektorn och intäktskällor för staten i form av skatter och royalty. Detta är ett positivt tecken mot bakgrund av den stigande efterfrågan på kobolt, då hälften av världens kobolt kommer från DR Kongo. Regeringen har dock öppnat upp för enskilda avtal med varje gruvbolag, vilket skulle kunna motverka lagens syfte. Med detta i åtanke blir färgen gult, då det återstår att se om lagen kommer fungera som det är tänkt och verkligen ökar sektorns transparens.

I den nya gruvlagen görs även ett försök att reglera den omfattande informella gruvdrift som av regeringen betraktas som olaglig. Detta är en oreglerad sektor som därför bidrar till negativa sociala, säkerhetsrelaterade och miljörelaterade problem. Medan den formella sektorn ger cirka 375 000 arbetstillfällen uppskattar Världsbanken att 2 miljoner människor arbetar inom den informella och småskaliga gruvdriften.²³ Eftersom många tjänar sitt levebröd genom sådan informell utvinning av kobolt, guld och diamanter, som dessutom är flexibel och lätttröglig, är den svår för staten att kontrollera. I egenskap av medlem i EITI arbetar DR Kongo för större transparens och publicerar offentligt samtliga avtal som ingås av regeringen. Införandet av systematiska konkurrensrutiner för samtliga naturtillgångssektorer återstår fortfarande, men detta kräver att nuvarande statliga arbetsmetoder ändras.²⁴

Portföljnivå

För att öka transparensen i utvinningsindustrin och handeln med konfliktmineraler ger Sida stöd till Carter Center och Global Witness. Global Witness fokuserar på att förbättra juridiska och politiska ramverk för naturtillgångssektorerna i DR Kongo och aktuella internationella rättssystem, så att oetiska aktörer ska kunna bekämpas och lagstyret stärkas. Programmet har sedan 2015 haft en positiv effekt på lagstiftning om handel med konfliktgruvor och har gjort viktiga bidrag till strategimålet, trots de problem Global Witness representanter haft då de inte kunnat resa till landet under de senaste två åren. Global Witness publicerar egna, fördjupade utredningar för att påverka i riktning mot systemförändringar. En rapport som kom 2017 och fick mycket uppmärksamhet var "Regime Cash Machine", där det uppdagades vilken liten del av gruvnäringens intäkter från betalande kunder som faktiskt når det kongolesiska folket.

²³ Världsbanken, adress: <http://www.worldbank.org/en/news/feature/2015/05/04/>

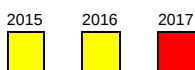
²⁴ EITA, DR Kongo, adress: <https://eiti.org/blog/eiti-artisanal-mining>

Carter Center släppte 2017 en rapport om det statligt ägda gruvbolaget Gécamine, där det dokumenterades hur företaget utnyttjat sin privilegierade ställning för att generera 1,1 miljarder US-dollar från handel med koppar och kobolt mellan 2011 och 2014. Av dessa intäkter kan nästan två tredjedelar – eller 750 miljoner USD – inte säkert spåras till företagets konton.

2.2 Stödområde 2: Bättre möjligheter och verktyg för fattiga att förbättra sina levnadsförhållanden

2.2.1 Mål 2.1: Bättre möjligheter till produktiv sysselsättning för kvinnor och unga som är socialt och miljömässigt hållbar

Utvecklingen mot strategimålet

Utvecklingen mot strategimålet bedöms som röd, baserat på den försämrade ekonomiska situationen under 2017, med en inflation på 41,7%.²⁵ Som redan nämnts har det skett en viss ekonomisk utveckling, men inte tillräckligt för att täcka behoven för den snabbt växande befolkningen. Under 2017 har det knappt förekommit några ökningar av produktiv sysselsättning, eller förändringar som gjort kontexten mer socialt eller miljömässigt hållbar. Kongobäckenet är världens näst största tropiska regnskog med en avverkningstakt som ökat från 0,2% 2015 till 0,4% 2018, där en yta motsvarande halva Belgien går förlorad varje år.

DR Kongo har det ambitiösa målet att göra landet till en tillväxtmarknad fram till 2030 och en utvecklad ekonomi fram till 2050. Dessa mål blir svåra att nå. Ett av de svåraste problemen blir att ställa om ekonomin från informell till formell, då den informella sektorn står för 80% av ekonomin.²⁶ Den informella sektorn består huvudsakligen av jordbruk och tjänster för hushåll, där 65,3% av arbetet sker inom jordbruket och 28,9% inom tjänstesektorn.²⁷ Statens ekonomi och inkomster är beroende av industrin och råvarupriserna på naturtillgångar. Kopparprisernas negativa utveckling vände 2017 och nådde då sitt högsta värde på tre år. Detta skedde till stor del tack vare högre efterfrågan från Kina, särskilt på batteriproduktion för elbilar, och den svaga US-dollar.²⁸ Högre statliga inkomster hjälper dock inte i någon högre grad strategimålet om bättre möjligheter till produktiv sysselsättning, då endast 5,8% av arbetskraften är sysselsatt inom den formella industrisektorn.²⁹

Affärsklimatets utveckling har varit medioker sedan 2015, vilket märks på landets låga placering på Världsbankens Doing Business Index, där DR Kongo låg på plats 184 av 189 länder 2016.³⁰ Några positiva tecken märks i och med regeringens policy om förenklat företagande som togs fram under 2016, enligt vilken det numera krävs endast tre steg för att starta ett företag.

Vad gäller finansiellt inkluderande är tillgången på kredit och sparande mycket låg. Cirka 52% av befolkningen saknar tillgång och endast 12% har ett bankkonto.³¹ Enligt den senaste verksamhetsrapporten om mikrofinans (2016), publicerad av Kongos centralbank, har andelen

²⁵ World Data Atlas, adress: <https://knoema.com/atlas/Democratic-Republic-of-the-Congo/>

²⁶ KPMG, DRC Economic Snapshot H2 2017 <https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/za/pdf/2017/12/DRC-2017H2.pdf>

²⁷ KPMG, DRC Economic Snapshot H2 2017

²⁸ Financial Times, adress: <https://www.ft.com/content/50db825c-9152-11e7-bdfa-eda243196c2c>

²⁹ KPMG, DRC Economic Snapshot H2 2017

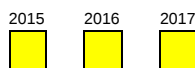
³⁰ Rapport Doing Business 2018

³¹ Rapport Finscop et Banque Centrale du Congo, Rapport d'activités de la Microfinance 2016

kvinnliga kontohavare ökat till 47% 2016 (från 40% 2015), medan andelen manliga kontohavare gått ner från 59% till 52%.³² Trenden kan observeras sedan 2011 och beror i hög grad på det svenska stödet, som fokuserat på kvinnors tillgång på mikrolån.

Enligt Afrikanska utvecklingsbanken behöver DR Kongo skapa mellan 2 och 4 miljoner jobb årligen för att täcka arbetsbehoven för dess unga befolkning. Det demografiska trycket leder till att unga får svårigheter att hitta anställning i och med ett begränsat antal arbetstillfällen och klyftan mellan befolkningens utbildning och arbetsgivarnas kunskapsbehov.

Portföljnivå

Portföljens fokus omfattar (i) stöd till ursprungsbefolkningens rättigheter till naturtillgångar, i synnerhet mark och skog, liksom säkerställandet och utvecklandet av ekonomiska aktiviteter för deras försörjning, (ii) bättre möjligheter och verktyg för att bidra till fattigdomsbekämpning, (iii) underlätta säker handel över gränserna till Rwanda och Burundi för kvinnor i östra delarna av landet. Stöd till sysselsättning fasades ut i den föregående strategin, men återinfördes 2015. Portföljens utveckling bedöms som delvis planenlig. Vissa av insatserna pågår i områden med aktuella säkerhetsproblem. Detta märks särskilt med projektet Purchase for Progress (P4P), vilket utförs av WFP och FAO i provinsen Tanganyika och Forest Peoples Programme (FPP), vars verksamhet finns i åtta regioner, varav de flesta konfliktdrabbade.

FPP är ett projekt som syftar till att stärka lokalbefolkningens markrättigheter och trygga försörjning, ekonomisk utveckling och hållbar fattigdomsbekämpning i viktiga skogsområden i DR Kongo. Ett viktigt resultat från programmet är hjälp åt över 300 byar i åtta provinser med att bättre skydda sina skogstillgångar från att exploateras, genom Free Prior and Informed Consent (FPIC).

Ursprungsbefolkningar har uppmuntrats att hävda sina markrättigheter, och två skogsområden på 500 och 200 hektar har säkrats åt ursprungsbefolkningar i provinsen Ituri, 19 fall av människorättskränkningar har identifierats av lokalsamhällena, och 40 kartläggare har utbildats lokalt för interaktiv kartläggning i sina lokalsamhällen.

Sverige har sedan 2015 samarbetat med UNDP och UNCDF genom stödprogrammet för mikrofinans sektor II (PASMIF II) och har därigenom kunnat ge stöd åt 17 olika finansiella organisationer, till exempel kooperativ för sparande och kredit, samt mikrofinansinstitut. Deras verksamhet sker både i städerna och på landsbygden och har som syfte att nå de som inte omfattas av banksystemet. Partnerinstitutioner på plats har nu lyckats nå 660 000 klienter, däribland låginkomsthushåll på landsbygden. Ett nytt avtal förhandlades fram 2017, vilket bygger på lärdomar från de två föregående faserna. Det nya programmet ACTIF (Action, Changement Transformation par l'Inclusion Financière en RDC) syftar till att bygga vidare på framgångsrika initiativ och lägga ytterligare tonvikt på främjandet av kvinnor inom jordbrukssektorn. Särskilt fokus kommer dessutom ligga på stöd till annat än mikrofinansinstitut, till exempel stöd till genomförandet av den nationella ekonomiska policyplanen, National Roadmap for Financial Inclusion, samt banköverföringstjänster.

Projektet Guarantee, tillsammans med de två bankerna FINCA och PROCREDIT, beslutades i slutet på 2016. Första årets resultat tyder på att 46% av betalningsmottagarna har varit kvinnor. Projektet har gjort att de två bankerna kunnat utvidga sitt produktsortiment till högrisksektorer som jordbruk och

³² Banque Centrale du Congo, Rapport d'activités de la Microfinance 2016

energi. Ytterligare teknisk support till FINCA och Procredit kan vara nödvändig för att nå fler personer i den avsedda målgruppen.

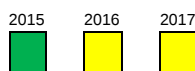
Bättre verktyg för fattigas tillgång till ekonomiska möjligheter är även centralt för projektet Purchase for Progress (P4P), som utförs i provinsen Tanganyika av WFP och FAO.³³ Projektet beslutades 2016 och startades slutligen i mitten av 2017. Den försämrade säkerhetssituationen gjorde dock att genomförandet inte påbörjades förrän mot slutet av året. Projektets syfte är att öka småskaliga jordbrukares agrikulturella och finansiella kapacitet för hållbar produktion och marknadsdeltagande, samt att stödja lokalsamhällets organisationer i aktiva insatser för social sammanhållning, jämställdhet, fred och konfliktlösning. Stödet till P4P är ett bra exempel på hur Sida arbetar med stöd från flera sektorer för att nå strategins övergripande mål.

International Alert (2014-2018) bedriver verksamheter för att åtgärda kvinnors ekonomiska sårbarhet och utestängning från beslutsfattande på alla nivåer. Projektet stödjer även rörelsen Rien Sans les Femmes, vilken startade 2015. Rörelsen har lyckats samla över 50 organisationer för att skapa tryck på efterlevnad av grundlagens artikel 14. Ett viktigt resultat var en rapport som kom 2017 om likafördelningslagen och dess effekter på lagen om allmänna val. Projektet fokuserar både på kvinnors deltagande och ekonomiska engagemang, och arbetar på att stärka småskalig handel över nationsgränserna i Södra Kivu, Norra Kivu, Rwanda och Burundi.

2.3 Stödområde 3: Bättre grundsjukvård

2.3.1 Mål 3.1: Bättre tillgång på kvalitativ barn- och mödravård

Utvecklingen mot strategimålet

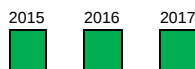
Utvecklingen mot strategimålet förblir oförändrad för 2017. Nyckeltalen för hälsa visar inte på någon större framgång under de senaste åren. Den utbredda fattigdomen, fortsatt instabilitet och åtföljande befolkningsförflyttningar har bidragit till onödiga dödsfall. Mödradödligheten (846 av 100 000 födselar) och fertiliteten (6,6) är alltså bland de högsta i världen. Den stora befolkningstillväxten hämmar framstegen från sjukvårdsinsatser och har en negativ effekt på andra nyckeltal, till exempel undernäring. Över 42% av landets barn är drabbade av undernäring (försvagad tillväxt). Statsbudgetens sjukvårdspost är obetydlig (4%) och används för att betala ut löner snarare än för investeringar. Åtgärder för ökad jämlikhet och ekonomiskt skydd är av kritisk vikt för att minska andelen betalningar ur egen ficka, vilket idag är huvudkällan till sjukvårdens finansiering. Lovande framsteg har skett för att säkerställa effektiva insatser av kritisk vikt för barn- och mödravård (familjepaket). På provinsnivå har likriktningen mellan de olika aktörerna (det så kallade Contrat Unique) utvecklats. 4 provinser har förbundit sig att följa processen. På den högsta policynivån har en plattform till förbättring av barn- och mödravård startats under sjukvårdsdepartementet (omfattande samtliga tekniska program, relevanta FN-organ och representanter för biståndsgivare) för att utveckla och implementera en integrerad arbetsplan om barn- och mödravård med snabb och systemomspännande effekt. Denna utveckling stärker tillgången på vård och öppnar upp för fler liknande insatser under den närmaste framtiden.

Internationellt stöd var den viktigaste källan till sjukvårdens finansiering under 2008-2013, med upp till 40% av alla sjukvårdskostnader, följt av hushållen (huvudsakligen ur egen ficka) med 39%. Denna

³³ Insats-ID 51250025.

trend kvarstår.³⁴ Dessa obalanser gör att sjukvårdssektorn troligen skulle kollapsa utan det omfattande internationella stödet, och att tillgången på grundläggande tjänster för de mest utsatta då skulle skadas ytterligare.

Portföljnivå

Resultaten på portföljnivå, trots ökade behov, förblir oförändrade. De svenska bidragen för bättre tillgång på kvalitativ barn- och mödravård har sedan 2015 mestadels kanaliserats via UNICEF. UNICEF:s insatser täcker vaccinering av barn, förebyggande och behandling av dödliga barnsjukdomar, vård av gravida och ungdomar samt förebyggande av HIV. Det nationella områdesstödet till UNICEF har varit avgörande för att nå ett antal nyckelresultat inom stärkandet av sjukvårdssystemet. UNICEF har gett stöd till DR Kongos regering i upprättandet av de 26 provinsiella sjukvårdsmyndigheterna (DPS) och implementeringen av “contrat unique”, som syftar till att likrikta allt stöd till DPS.

Vad gäller vaccinering av barn har över 2,5 miljoner barn (under ett års ålder) vaccinerats årligen, vilket alltså håller vaccinationsgraden över 90%. UNICEF har ökat distributionen av “familjepaket”, vilket bidragit till att i lokalsamhällena öka tillgängligheten på grundläggande läkemedel hos familjer och sjukvårdsanstalter som en del av Integrated Management of Childhood Illness (IMCI), vilket inriktar sig på diarré, feber, lunginflammation och anemi hos barn under fem år. Distributionen av “förlossningspaket” till gravida kvinnor i 43 sjukvårdszoner har dessutom förbättrat vårdkvaliteten för perioden under och efter förlossning. En studie om kunskap, attityder och vanor under 2017 visade att 92% av föräldrarna använde paketet som de fick.³⁵ UNICEF har även startat ett kliniskt mentorsprogram för att förbättra vårdkvaliteten för mödrar och nyfödda.

Epidemier har varit ett stort problem under året, med 55 000 fall av kolera – det högsta antalet på 15 år – över 42 000 fall av mässling, åtta fall av ebola, och 13 fall av polio. Sveriges stöd till UNICEF har bidragit till bättre täckning för mässlingsvaccin, tillgång på primärvård för konfliktdrabbade, och respons på epidemiska utbrott, vilket lett till minskad dödlighet (50% för ebola och 2,2% för kolera) under 2017. För UNICEF:s arbete saknas fortfarande mätningar av insatsernas effekt. Endast storskaliga studier, till exempel Demographic and Health Survey (DHS) eller Multiple Indicators Cluster Survey (MICS) ger sådan information. Nästa MICS planeras för 2018-2019.

För att hantera återkommande undernäringsskriser i de lokalsamhällena som tidigare mottagit nödhjälp har Sida beslutat att anvisa utvecklingsbistånd till Action Contre la Faim (ACF)³⁶ för att därmed kunna bemöta undernäringsskriser i sådana lokalsamhällena med respons från flera sektorer. Denna kombinerade arbetsmetod har lett till grundandet av 35 behandlingsenheter (för mottagning och inskrivning) i provinserna Kasai och Tshopo. Totalt 6032 fall av allvarlig och akut undernäring har behandlats. Över 12 000 personer har dessutom dragit nytta av WASH-insatser i samband med programmen mot undernäring.

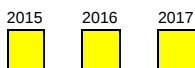
³⁴ Världsbanken: Investing in Universal Health Coverage. Opportunities and Challenges for Health Financing in the Democratic Republic of Congo, 2014.

³⁵ UNICEF: Etude CAP sur l'utilisation des kits familiaux dans les zones de sante de Kungu, Kenge et Mbanza-Ngungu, RDC. Juillet 2017

³⁶ 51250031 Resilens till barn undernäring 2017-2020

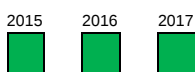
2.3.2 Mål 3.2: Ökad medvetenhet om och tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), med fokus på unga

Utvecklingen mot strategimålet

Situationen för SRHR i DR Kongo är oroande. Användningsgraden av moderna preventivmedel är mycket låg (8%). Tidiga födslar (födslar mellan 15-19 år står för 10% av totalt antal födslar) och tidiga äktenskap (50% av kvinnor mellan 15-19 år gifte sig innan 18 års ålder) är bara några av orsakerna till landets höga fertilitet. Fler än en av fyra tonårsflickor (27%) har redan börjat reproducera; 21% har redan fött minst ett barn.³⁷ Data från ett flertal projekt tyder på stora förbättringar inom medvetenheten om SRHR, särskilt i städerna. Tillgången på tjänster är dock fortfarande ett problem, och det råder ofta brist på grundläggande produkter. Kvaliteten på tillgängliga tjänster är inte heller alltid optimal.

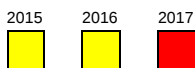
Portföljnivå

På portföljnivå fortsätter utvecklingen i rätt riktning. Sidas arbetsmetod har varit att börja gradvis med en insats i Kinshasa och sedan utvidga stödet till utvalda provinser. Sveriges bidrag till UNFPA fick fart under 2017 och resultaten har varit förbättringar på flera sätt. Projektet implementeras i Kinshasa av en sammanslutning bestående av UNFPA, Médecins du Monde – Frankrike (MdM), och PathFinder International. De tio utvalda sjukvårdszonerna har sedan 2016 ökat sin kapacitet för att ge ungdomsvänliga tjänster inom sexuell och reproduktiv vård. Lokalsamhället, inklusive ungdomsgrupper, involveras i högre grad i mobiliseringsaktiviteter, vilket lett till att över en miljon människor utbildats om familjeplanering, GBV och förebyggande av HIV/AIDS. Användningen av SRH-tjänster uppvisar stora ökning, och ökningen av efterfrågan på tjänsterna överskrider tillgången på vårdcentralerna.

2.3.3 Mål 3.3: Bättre kapacitet att förhindra sexuellt och könsrelaterat våld och lindra dess konsekvenser

Utvecklingen mot strategimålet

På nationell nivå syns fortfarande ingen förbättring vad gäller sexuellt och könsrelaterat våld, utan snarare tecken på att situationen förvärras. Detta är delvis kopplat till den ökade instabiliteten i flera av landets provinser. Data om sexuellt våld i DR Kongo är otillförlitliga och olika strukturer rapporterar olika siffror. Den nationella databasen på jämställdhetsdepartementet rapporterar samtliga former av sexuellt och könsrelaterat våld, baserat på överifierade rapporter från olika strukturer och NGO:er. Siffrorna som rapporterats till databasen har minskat sedan 2015 (från 19 456 till 13 045 år 2017)³⁸, men 2017 beslutades att även inkludera data från det nationella vårdstatistiksystemet SNIS. Antalet fall könsrelaterat våld ökade då till 38 705, varav majoriteten utgörs av våldtäkt. Oroande är inte bara den höga totalsiffran, utan att högre siffror på sexuellt våld nu kommer från olika delar av landet. Samtidigt tros det finnas en allvarlig underrapportering i Kasai-regionen och från provinsen Tanganyika, vilket främst beror på bristande strukturer för stöd till offren.

UNJHRO har dokumenterat en viktig ökning av vuxna offer för konfliktrelaterat sexuellt våld 2017 med minst 537 drabbade, varav 30 män (en ökning på 53% jämfört med 2016). De allra flesta var offer

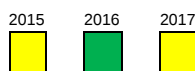
³⁷ DHS DRC 2013-2014

³⁸ Ministère de la Femme, Famille, Enfant (2018), Données sur la violence sexuelle et basée sur le genre.

för sexuellt våld som begåtts av stridande i väpnade grupper och beväpnade miliser (74%), medan 26% kan hänföras till statens egna agenter, främst FARDC (20%).

Nationalstrategin mot könsrelaterat våld har kontinuerligt reviderats sedan strategiperiodens början. Arbetet gjorde ett uppehåll 2017 för att slutföra den gemensamma utvärderingen av sexuellt våld (se nedan). En ny strategi väntas komma 2018.

Portföljnivå

Portföljen för sexuellt och könsrelaterat våld har stärkts ända sedan strategiperiodens början, i synnerhet under det senaste året, då samtal återupptagits med både Trócaire och Oxfam³⁹, båda vilkas projekt rör frågor på området.

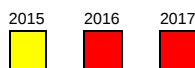
2015 började Sida finansiera ett projekt för främjandet av positiv manlighet bland unga män i Kinshasa, som ett sätt att hindra dem från att gå med i våldsamma grupper och undvika våld, även sexuellt och könsrelaterat våld. 2017 hade över 1200 unga män bildat 48 klubbar för unga män mot våld. Femtio poliser och 90 ledarfigurer i lokalsamhällen har utbildats i Promundos arbetsmetod för jämställdhetstransformation. Föräldrar har involverats i arbetet, vilket gjort att jämställdhetsmedvetna och våldsförhindrande attityder kunnat spridas i lokalsamhällen och familjer.

I och med de positiva resultaten från utnämmandet av en senior kvinnoskyddsrådgivare i MONUSCO 2015-2016 har beslutet fattats att förlänga positionen under 2017-2018. Positionen är baserad inom Joint Human Rights Office. Försenade rekryteringsrutiner har gjort att kvinnoskyddsrådgivaren endast varit aktiv sedan oktober 2017. Det är därför för tidigt att rapportera några konkreta resultat, förutom att Sida tydligt kan notera att MONUSCO:s kapacitet att stärka dialog och samarbete med myndighetspartner på nationell nivå om antagandet av en integrerad arbetsmetod mot konfliktrelaterat sexuellt våld hämmas avsevärt utan sådant stöd.

2.4 Stödområde 4: Människans trygghet och frihet från våld

2.4.1 Mål 4.1: Bättre konfliktlösning och fredsskapande åtgärder som bidrar till att lösa lokala konflikter

Utvecklingen mot strategimålet

Utvecklingen mot strategimålet fortsätter att röra sig i en önskad riktning. Konflikternas grundorsaker och förstärkande faktorer, liksom de våldsbenägna aktörerna, finns även fortsatt över hela landet. Antalet väpnade grupper växer ständigt och nya koalitioner bildas. Mark, naturtillgångar, identitet, historiska trötoämnen och politisk opportunistik är alla viktiga faktorer. Samtidigt präglas nuvarande förvaltning av både frånvaro (statens oförmåga att ersätta eller införliva traditionella konfliktmedlingsstrukturer) och påtvingad inblandning (statens vilja att projicera makt på lokalsamhällen genom en kombination av politisk manövrering, civilsamhällets aktörer och insättandet av väpnade styrkor). Tillsammans med mer långvariga grundorsaker och den kvarstående osäkerheten kring valet och Kabilas efterträdare tycks detta leda till att tidigare vilande konflikter skärps.⁴⁰ Vi kan

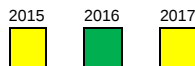
³⁹ Båda projekten förväntas starta under 2018.

⁴⁰ DFID (2017), Joint Analysis of Conflict & Stability – DRC (2017) - sammanfattning

även i fortsättningen förvänta oss en eskalering av ett flertal lokala konflikter i DR Kongo, med destruktiva effekter på de lokalsamhällen som drabbas.

I DR Kongo finns den hittills största fredsbevarande styrkan någonsin, med en budget på cirka 1,4 miljarder USD. Sedan strategiperiodens början fokuserar MONUSCO:s närvaro återigen på mer än bara de östra provinserna, och i de områden där de verkar finns en större förståelse av att fokus måste ligga mer på att hitta politiska lösningar till de väpnade konflikterna, snarare än rent militära sådana.

Portföljnivå

Portföljen utvecklas delvis planenligt.

Vid strategiperiodens början fanns en pågående insats under detta mål. Stöd till Life and Peace Institute (LPI) för deras projekt om konflikttransformering i Södra Kivu inleddes 2013.⁴¹ 2016 beslutades dock att stödet skulle pausas, och sedan avbrytas, på grund av svag intern kontroll, trots goda resultat inom lokal konfliktlösning och dialog. 2017 låg därför fokus på att hitta alternativa insatser att stödja med en liknande arbetsmetod bestående av dialog och konflikttransformation. Den viktigaste insatsen som beslutades 2017 var stödet till Stabilisation Coherence Fund, vilken samordnar genomförandet av International Security and Stabilisation Support Strategy (ISSSS).⁴² Det är en förvaltningsfond bestående av ett flertal partner som hittills finansierat projekt till ett totalt värde av 40,5 miljoner USD i sex prioriterade zoner.⁴³ Genom ISSSS ges stöd till en bred uppsättning aktörer i östra DR Kongo för att stärka det sociala kontraktet mellan staten och lokalsamhällena och för att hantera olika konflikters dynamik. Demokratiska dialoginsatser sätter lokalsamhället i centrum för processen. Mycket arbete har dessutom investerats i att förbättra säkerhet, social sammanhållning, offentliga tjänster och ekonomisk återhämtning för konfliktdrabbade lokalsamhällen. Genomförande partner har dessutom anvisat minst 15% av sin budget för att främja jämställdhet eller stärka kvinnor inom konfliktlösning och fredsskapande.

Som komplement till ISSSS mer omfattande strategi stödjer Sida dessutom ett antal mer riktade insatser, som syftar till att stärka dialog och konfliktlösning, och samtidigt ta fram tillförlitliga data på fredsskapande insatser. Stöd till Initiative for a Cohesive Leadership (ILC) inleddes 2017, som ett sätt att uppmuntra till lokala fredssamtal i Norra och Södra Kivu, liksom i provinsen Kasai.⁴⁴ Insatsen har lett till intressanta resultat då olika etniska grupper förts samman för att diskutera vad sammanhållande ledarskap innebär och hur alla kan spela en roll i att bygga ett fredligt samhälle. Samtalen har så här långt fokuserat särskilt på kvinnliga ledare och ungdomsledare i Norra Kivu, liksom förberedande arbete för dialog i provinsen Kasai.

Det UNDP-ledda projektet "Data Collection on Peacebuilding and Reconstruction in the DRC - Phase II"⁴⁵ genomförs i samarbete med MONUSCO och regeringen i DR Kongo. Syftet är att bygga ett starkare och inkluderande ramverk för information och analys till stöd för utvecklandet av förändringsteorier, sätta upp program mål och ta fram nyckeltal till bättre utformning av nya program och mätning av effekten hos pågående initiativ på områdena rättsväsende, säkerhet och stabilisering.

⁴¹ LPI (52070041)

⁴² Insats-ID 10944

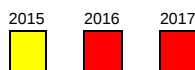
⁴³ Den totala finansieringen av bilaterala stabiliseringsinsatser uppgick dessutom till 120 miljoner USD 2017.

⁴⁴ Insats-ID 11381

⁴⁵ Insats-ID 10778

2.4.2 Mål 4.2: Bättre kapacitet bland återintegrerade interna och externa flyktingar, barn som varit involverade med väpnade styrkor och grupper, och mottagande lokalsamhällen för att hantera återkommande kriser

Utvecklingen mot strategimålet

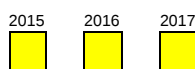

Särskilt kvinnor och barn i DR Kongo är utsatta för en mängd olika hot och skyddsrisiker, i synnerhet där konflikt pågår. Dessa skyddsrisiker förvärras ytterligare av svaga mekanismer och tjänster för social trygghet samt dålig styrning. Som redan beskrivits ovan har den humanitära situationen försämrats sedan strategiperiodens början, medan ekonomiska kriser och det politiska dödläget har förvärrat lidandet för lokalsamhällena. Krisen omfattar nu en stor del av landet. Färsk siffror på antalet väpnade grupper visar på 132 stycken enbart i Norra och Södra Kivu⁴⁶, och den politiska inblandningen och manipulerandet av den rådande situationen har ökat. Bedömningen är därför att utvecklingen mot strategimålet fortsätter i en oönskad riktning.

Sedan strategiperiodens början har UNICEF:s data för DDR av barn identifierat över 10 000 barn som lämnat väpnade styrkor och grupper. Tjugo procent av dessa barn hade släppts under 2017. Enligt MRM-data minskade rekryteringen och utnyttjandet av barn avsevärt under 2017, från 492 barn 2016 till 61 i november 2017.⁴⁷ 2017 ströks DR Kongo från listan på länder vars nationella försvarsmakter rekryterar och utnyttjar barnsoldater. Trots framgångarna för nollvisionen om barnsoldater i väpnade styrkor finns anklagelser om brutala övergrepp mot barn i till exempel Kasai-regionen.

Det nationella programmet för nedrustning, demobilisering och återintegrering (PNDDR III) beslutades i juli 2014. Av dessa har återintegreringen lidit allvarliga förseningar och de första veteranerna återvände hem först i juni 2016. Detta trots en lång tids förberedelser från lokalsamhällenas sida för att nå säkerhet och utveckling långsiktigt. Programmet har redan nått målet på 4800 veteraner, men många av dessa har svårt att återintegreras i det civila, främst på grund av bristande ekonomiska resurser.

Portföljnivå

Utvecklingen på portföljnivå förblir oförändrad. UNICEF:s stöd till barn i väpnade styrkor och grupper, CAAFAG fas 2, har pågått sedan strategiperiodens början.⁴⁸ Enbart under 2016 bidrog det svenska stödet till en bättre skyddsmiljö för 10 585 barn (varav 5458 flickor) som drabbats av väpnad konflikt i de östra, södra och västra delarna av DR Kongo. Den försämrade säkerhetssituationen i hela landet, med fler och fler barn i behov av kortsiktig och långsiktig hjälp, har resulterat i att projektet förlängts två gånger och nu kommer upphöra 2018. Projektets förlängning har införlivat lärdomar från det pågående projektet, inklusive den detaljerade rapporten från UNICEF:s program för nedrustning, demobilisering och återintegrering (DDR) av barn i DR Kongo. Större vikt läggs särskilt på stöd till barn som blivit offer för sexuellt och könsrelaterat våld, särskilt de som utsatts för sexuella övergrepp under sin tid i väpnade grupper.

⁴⁶ Kivu Security Tracker, december 2017, "Armed groups in North and South Kivu", <https://kivusecurity.nyc3.digitaloceanspaces.com/reports/3/>

⁴⁷ UNICEF (2017)

⁴⁸ Insats-ID 52070042

Projektet PEAR+ sätter barnen i centrum och prioriterar stärkandet av motståndskraft i lokalsamhället genom riktade, integrerade program som uppskattas nå ut till cirka 300 000 människor i provinserna Norra Kivu och Ituri under den tredje fasen. I den andra fasen, som tog slut 2015, insågs vikten av en arbetsmetod baserad i lokalsamhället som kan leverera hållbara resultat och ansvarstagande. I den tredje fasen främjas täckning av sociala tjänster och bättre social sammanhållning genom stärkt kapacitet att hantera och förebygga lokalsamhällets viktigaste sårbarheter och risker, däribland våldsamma konflikter. Dessa aktörer arbetar med befintliga strukturer inom lokalsamhällena för att bygga upp kapaciteten till konfliktlösning lokalt samt identifiering och hantering av orsakerna till våld och instabilitet. De kommer även erbjuda samordning och tekniskt stöd till sektorsspecifika utvecklingsinitiativ, och se till att fredsbyggandet och åtgärdsutvecklingen fungerar som en motor för social sammanhållning.

Sida har identifierat veteranernas närstående som särskilt sårbara och i behov av specifika insatser, då dessa inte ursprungligen ingått i det nationella demobiliseringsprogrammet, PNDDR III. Genom stöd till en förvaltningsfond, bestående av ett flertal biståndsgivare och hanterad av Världsbanken, stödjer Sida ytterligare en komponent av PNDDR, som inriktar sig på hushållen för cirka 3500 veteraner, där dessa ges grundutbildning för att stärka deras tillgång till inkomstgenererande aktiviteter.⁴⁹ Komponenten omfattar även psykosocialt stöd åt hela hushållet (även veteranerna) då stor risk för posttraumatiska stresssymptom föreligger. Stödet via Världsbankens förvaltningsfond (sedan 2014) har lidit allvarliga förseningar i genomförandet av PNDDR III i allmänhet, vilket särskilt gäller hushållskomponenten.

Eftersom den övergripande humanitära situationen drastiskt försämrats under 2016 och 2017 har Sverige fortsatt kanalisera utvecklingsstöd till DR Kongos humanitära fond. Sverige har lagt större fokus på synergier mellan nödinsatser och långsiktigt byggande av humanitär motståndskraft, och främjat standardanslag till fonden under en 18-24 månader lång tid, vilket gjort att projekt för motståndskraft kunnat nå över 600 000 människor enbart under 2015-2016. Syftet med sådana anslag är att stärka lokalsamhällenas och hushållens möjligheter att motstå humanitära motgångar, och därmed begränsa deras exponering och återkommande behov av humanitär nödhjälp i områden präglade av kronisk konflikt, fördrivningar, våld, otrygg livsmedelsförsörjning och undernäring. En utvärdering av effektiviteten hos fondens stöd för sådan motståndskraft gjordes 2017, och bekräftade i stort verktygets användbarhet för byggandet av motståndskraft. 2016 hjälpte två standardanslag minst 75 000 människor i Tanganyika och 60 000 personer i Södra och Norra Ubangi. Prioriteringen av deras livsmedelsförsörjning och näringsstatus skedde för att kunna minska deras sårbarhet och beroende av bistånd⁵⁰.

3 Konsekvenser och rekommendationer

3.1 Konsekvenser för strategins fortsatta genomförande

Baserat på ovanstående slutsatser har Sida identifierat några nyckelfrågor för strategins fortsatta genomförande; dock **förutses inga större förändringar**. Anslagsramverket för 2018 är 323 miljoner kronor och förväntas vara detsamma för 2019. Detta representerar en stor ökning men ligger inom strategins budget på 1225 miljoner kronor. De höjda anslagen har motiverats mot bakgrund av den

⁴⁹ Insats 51250010

⁵⁰ Insats 51250032

dramatiska ökningen av humanitärt hjälpbehov och att mer fokus behöver läggas på motståndskraft och konfliktlösning. Ett fåtal nya större projekt håller på att identifieras och kommer att kombineras med strategiskt utvalda mindre insatser. Detta är nödvändigt för att undvika risken att stödet sprids ut för mycket och därför uppnår mindre, samt för att hålla hela portföljen och antalet insatser på en hanterlig nivå.

Även om strategimålen mestadels rör sig i en delvis önskad eller oönskad riktning, är bedömningen, vilket betonats i hela rapporten, att genomförandet av insatsportföljen går planenligt eller i alla fall delvis planenligt. Strategins flexibilitet gör att Sida inte förutspår något behov att uppdatera förändringsteorin. Efter valet i december 2018 kan det uppstå nya möjligheter till samarbete på nationell och lokal nivå, vilket i så fall kommer behandlas i årsplanen 2019.

Nyckelfrågor för strategins fortsatta genomförande blir:

Fortsatt fokus på komplexet mellan humanitär hjälp och utvecklingsarbete: Det finns en ökad tendens att arbeta vidare i humanitärt läge även i stödet till utvecklingssamarbete, där man försöker stödja snabb återhämtning och tillhandahålla de grundläggande tjänster som behövs för att mildra konsekvenserna av olika kriser. Samarbetet inriktar sig för närvarande både på stabila och instabila områden i landet, vilket förväntas fortsätta under hela strategiperioden. Sida har tagit fram en plan för motståndskraft i DR Kongo, vilken vägleder det fortsatta arbetet. Ökat stöd förutses till inkomstgenererande aktiviteter, till exempel utveckling av värdekedjor, liksom en kontinuerlig utveckling av standardanslaget som en metod att öka hållbarheten hos humanitära insatser under den humanitära fonden.

Fortsatt stöd till demokrati, mänskliga rättigheter och civilsamhället: även om resultaten på detta område varit svaga på en objektiv nivå, har stödet från Sida ändå visat resultat. Fortsatt arbete krävs och måste anpassas till den komplexa utvecklingen. Stöd till demokratiska val via en gemensam fond, PACEC, har planerats sedan länge – dock föreligger en mycket stor risk att detta inte blir av, då regeringen bestämt att valet ska finansieras med inhemska resurser. I ett sådant läge kommer annat valrelaterat stöd att övervägas, till exempel valobservatörer och medborgarskapsträning. Förlängt stöd till FN:s människorättsorgan har redan beviljats och beslut om stöd till civilsamhället via Diakonia har kommit en lång väg. Stöd via OXFAM planeras, där kvinnor och män, civilsamhällets organisationer, och grupper i lokalsamhället ska kunna utöva sina rättigheter, skydda sig från våld och övergrepp, kommunicera sina prioriteringar och delta i beslut som påverkar deras liv.

Kvinnors politiska deltagande: måste stärkas och den nyligen slutförda studien från Sida ger bra input på vad detta kan omfatta. Sida utvärderar för närvarande ett förslag från National Democratic Institute till stöd för kvinnor i det kommande valet i december 2018.

Lagstyre: Nödvändigheten till kapacitetsfrämjande och stärkande av rättsväsendets professionalitet och oberoende förblir en nyckel för att återskapa förtroende för myndigheterna bland allmänheten. En bedömning görs 2018 om möjliga vägar framåt, baserat på vilken Sida sedan utvärderar potentiella insatser som stärker området lagstyre. Några nya potentiella projekt har redan identifierats för 2018, till exempel tillgång till rättsväsendet i avlägsna trakter och rättsväsendets övergångsformer.

Större tonvikt på arbetsmetoder över flera sektorer: Sida anser att en viktig väg framåt är att stärka arbetssätt med flera sektorer, till exempel genom att skapa kopplingar mellan förbättrad sysselsättning och mänsklig trygghet, så som identifierats för projektet Purchase for Progress. En annan väg framåt

är att stärka responsen för motståndskraft där behovet finns, med tydliga kopplingar till konfliktlösning och fredsskapande.

Portföljen för **konfliktlösning och fredsskapande** har stärkts sedan strategiperiodens början, men de eskalerande och växande konflikterna skapar ett akut behov av att utöka pågående insatser med kompletterande verksamheter. Detta kan till exempel vara att titta på kopplingar mellan lokala konflikter och den nationella makteliten och behovet av utökat engagemang med obstruerande parter, eller att stärka synergier mellan motståndskraft och konflikttransformation.

Utmaningar och förseningar i genomförandet av PNDDR III gör att man behöver hitta nya sätt att stödja återintegreringen av veteraner och dessas familjer, vilket ska ses över mot slutet av 2018.

Stärkt fokus på miljö och klimatförändringar: Sida ser för närvarande över möjligheten att samfinansiera ett REDD+-projekt med Central African Forest Initiative. Projektet genomförs av FAO och WWF och syftar till att minska utsläpp från skogsavverkning och miljöförstöring i skog (REDD+) i provinsen Equateur. Stödet till Forest Peoples Programme tar slut under 2018. Efter pågående utvärdering bedömer Sida om stödet för den typen av insatser ska fortsätta.

En omarbetning planeras av samarbetsstrukturen med Sidas största partner, UNICEF, vilket kommer innebära ett skifte från projektstöd till temastöd **inom sjukvård, barnsoldater och lokal motståndskraft**. Det stöd som Sida idag ger till UNICEF kommer sammanföras och verkställas inom ett mer omfattande avtal. Stödet ska bygga på UNICEF:s landsprogram. Ytterligare stöd planeras till barn- och mödravård och SRHR-tjänster till svårkontaktade grupper i ett par prioriterade provinser. Detta kommer hjälpa till att involvera privata leverantörer i tillhandahållandet av information och kvalitativa SRHR-tjänster i dessa områden. Insatsen kommer bygga på synergin mellan den bilaterala strategin för DR Kongo och den regionala strategin för SRHR.

Förhindrande av sexuellt och könsrelaterat våld i portföljen måste stärkas, liksom stödet till offer, förutom enbart medicinsk hjälp. Detta omfattar till exempel juridisk hjälp, vilken kan ges i samband med stödområde 1. Sida är under 2018 med och finansierar en utvärdering av insatser mot sexuellt våld i DR Kongo under de senaste 12 åren, vilken är tänkt att tjäna som grund för diskussioner om vidare stöd i kampen mot sexuellt våld. Sida finansierade 2015 en studie om **manlighet** i DR Kongo, där behovet att även mobilisera män och pojkar i kampen mot ojämställdhet analyserades. Sida för fortsatta diskussioner med UNWOMEN om tänkbara vidare steg baserat på rapportens rekommendationer. Det pågående stödet via Promundo är ett exempel på vad som kan göras för att ändra stereotypiska roller för unga män i Kinshasa.

I sin dialog fortsätter Sida att fokusera på jämställdhet (inklusive vikten att även behandla manlighet), motståndskraft (och komplext humanitära insatser-utvecklingsarbete), miljö och klimatförändringar, liksom stärkt kapacitet för konfliktlösning. Kvinnor, fred och säkerhet förblir en prioriterad samtalsfråga under hela strategiperioden. I och med det minskande politiska utrymmet som kunnat observeras sedan strategiperiodens början behöver Sida också göra en bedömning av hur det problemet ska lösas, främst i relation till valet men också under perioden därefter, som kan bli explosiv.